

METSKÜLA KOOLI LEHT

Nr 81

AJALOO - ERI

April 2018

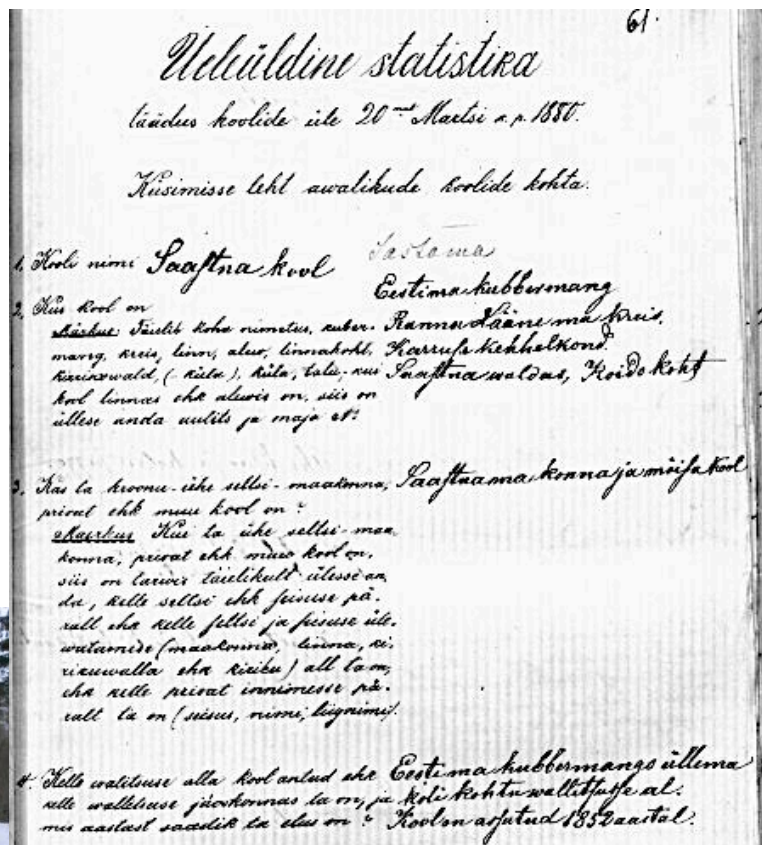
MEIE KOOL

165

Palju õnne!

Ühel peaaegu kevadisel päeval läksime otsima ammuse koolimaja jälgi. Leidsime kunagise koolihoone asukoha ning uurisime selle ümbrust. Meie retke teejuhiks oli Metsküla kooli vilistlane ja suur sportlane, igaaastase kooli parima sportlase preemia annetaja Arvo Asu.

Kuidas ma läksin kooli 100 aastat tagasi

Aliide Asu (sündinud 1906. aastal) meenutab:

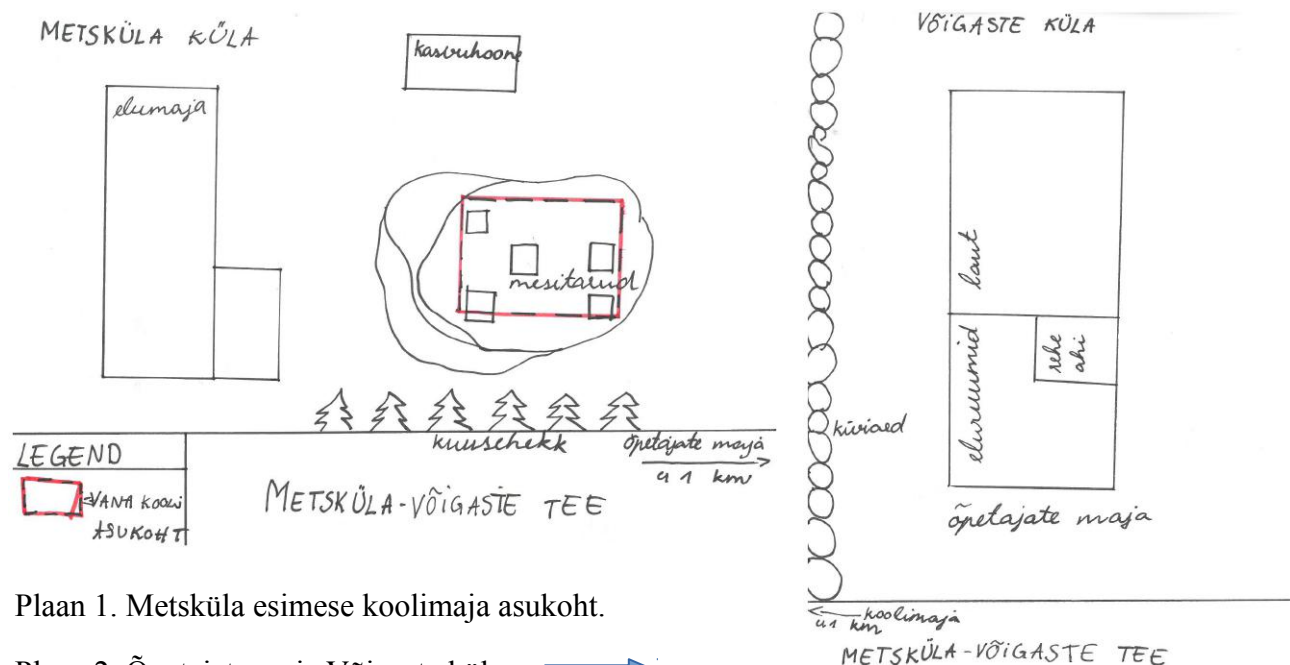
Oma kooliteed Saastna Algkoolis alustasin 1917. aastal II klassist.

I klassis käisin Metsküla Tammiku koolimajas, mis asus Kooli Kivimäel, praeguse Kooli talu juures. See luteri usu kool suleti 1917. aastal ja ühendati vene õigeusu kooliga. 1934. aastal lammutati see koolimaja ära ja sellest ehitati praegune rahvamaja. Kahe erineva usuga kooli ühinemine tekitas tihti usutülisidki. Meelde on jäänud, et talupoegade lapsed olid kehvemalt riides kui mõisateenijate lapsed. Saastna Algkool oli algul 3klassiline ja sai hiljem 4klassiliseks. Olin esimene lend, kes lõpetas IV klassi. I klassis õpiti usuõpetust, eesti keelt, laulmist, matemaatikat ja ilukirja. II, III ja IV klassis olid igal aastal uued programmid, sest Vene tsaar kukutati troonilt ja tunniplaanist kadusid usuõpetus ja vene keel. Vene revolutsiooni ja I maailmasõja ajal oli sõjasündmusi ja põletamisi ka siin, Metskülas asus ratsaväeosa. Kord lendasid üle koolimaja kaks lennukit. Õpetaja lõpetas tunnid ja lahkus koos õpilastega koolimajast.

Meelde on jäänud kolimine vanast koolimajast Metskülla uude koolimajja. Samas asub kool praegugi. Uus kool oli palju avaram ja valgem. Õpetaja Valeria Liigi juhendamisel loodi laulukoor, kes esines jõulupeol. Peol lugesid lapsed ka luuletusi. Mina lugesin seal Jakob Tamme luuletust "Kask".

Minu viis last on kõik õppinud Saastna - Metsküla Algkoolis. Nii olen ma kogu elu olnud seotud selle kiviaedade vahel seisva vana ja armsa kooliga.

Esmakordselt avaldatud - Metsküla kooli lehes nr 19, 2002

Plaan 1. Metsküla esimese koolimaja asukoht.

Plaan 2. Õpetajate maja Võigaste külas. ➡

Teekond vana koolimaja asukohta oli põnev. See koolimaja asus Metsküla raamatukogu lähedalt ära keerata ja Võigaste metsa sisse minna. Seal on ka muidugi tee, ei pea mööda metsa kõndima. Metsküla koolimaja asus algselt teises majas Koidu talu maadel. Praegu on seal ainult kungas koolimaja endise koha peal. See maja võeti lahti ja selle palkidest pandi kokku praegune rahvamaja, tol ajal pritsimaja. Õpetajatel oli eraldi maja, millest on säilinud vaid vundamendivaremed. See maja oli tammepuupalkidest, aga ka see võeti 70ndatel lahti ja viidi ära. Kunagise õpetajamaja pikkuseks on väga umbkaudu (sammudega) mõõdetud 25m.

See oli üks tore ekskursioon ja sai teada kooli ajaloost.

Johannes Lepp, VI kl
Plaanid joonistas Laura Ulm, VI kl

Meenutavad õde-venda Erna ja Evald Sammet

Saastna-Metsküla algkool 1934-35 õppeaastal

1926-27 õppeaasta. Õpetaja Valeria Liik.

Õppisin Saastna algkoolis aastatel 1936 - 1940. Koolijuhatajaks oli Anton Säin, kes andis ka kõiki põhitunde. Laulmist ja tütarlaste käsitööd õpetas juhataja abikaasa Anna. Anna Säin oli nõudlik õpetaja. Praegugi meenutan teda tänutundega, sest sain koolis selgeks kudumise, heegeldamise ja tikkimise põhitööd ning olen kogu elu armastanud igasugust käsitööd teha. III klassis sain "selgeks" ka laulmise, nagu nähtub klassitunnistusest. Enne seda rõhutas õpetaja: "Erna ei saa veel laulda" ja pani hindeks 3. Üldse rääkisid mõlemad õpetajad, et nemad ei pane väga häid hindeid, sest siis on teil kergem, kui teise kooli lähete. Ja nii see oligi.

Õpetajate autoriteet oli suur ja mingit vasturääkimist ei olnud. Kui keegi väga üleannetuks läks, saadeti ta nurka või tahvli ette seisma. Kui kodused ülesanded olid tegemata, jäeti neid tegema pärast tunde. Kui ülesandest aru ei saadud, siis õpetaja seletas veel kord ja läks oma tuppa. Kes töö tehtud sai, läks ise kooli kantseleisse õpetajale ülesande lõpetamisest teatama.

Klassitahvli kohal rippusid Pätsi ja Laidoneri pildid. Kooli astunuile selgitati juba esimesel koolipäeval, kelle pildid need on. Minu mälu on need pildid tänaseni säilinud.

Riiklikke tähtpäevi ja usupühi tähistati koolis ja hiljem ka rahvamajas õpilaste pidudega. Peol esitasid õpilased laule, luuletusi, rahvatantse ja ka mõne lühinäidendi. Peole tuli alati palju lapsevanemaid ja teisi kohalikke elanikke. 1937. aasta kevadel näidati koolis esmakordselt kinofilmi, muidugi oli see tummfilm, mida kinomees ise valjul häälel selgitas.

1947./1948. õppeaastal olin samas koolis õpetajaks. Koolijuhataja oli Pilvi Asu (Põldsam), kes elab Haapsalus. Enne mind oli koolis õpetajaks olnud praegune tuntud skulptor Lembit Tolli. 1948. aastal viidi mind üle Kunila algkooli juhatajaks.

Minu ajal oli Saastna algkoolis 42 õpilast, õppetöö toimus kahes klassiruumis: väikeses klassis I ja II klass ning suuremas III ja IV klass. Koolil oli sel ajal päris suur raamatukogu, millest suurem osa tunnistati 1947. aasta sügisel keelatud kirjanduseks ja tuli ära põletada. Koolijuhataja koostas küll ettenähtud vormi järgi akti raamatute "hävitamise kohta põletamise teel", kuid raamatud vedas minu isa vankris meie kodutalu aita suurde kirstu. Kahjuks leidis aga kodukülas inimene, kes need raamatud

sealt varastas. Külas liikus jutt, et naabrimees olevat neid suure huviga lugenud...

Möödunud pool sajandit on teinud oma töö, paljud juhtumid ja nimed on meelest läinud, aga noorusajale on hea tagasi mõelda.

Erna Sammet (Šutova)

Õppisin Saastna 4-klassilises algkoolis aastail 1938 - 1941. Meie Jaani-Mihkli talu asus koolimajast umbes 1 km kaugusel Liustemäe külas. Kooli läksin koos vanema õega. Õe kõrval olin kodus I ja II klassi ülesandeid lahendanud ning paljud kooliasjad olid mulle teada. Sellegipoolest oli südames erutus, kui nägin koolimaja ees suurt hulka igas vanuses lapsi, enamik mulle tundmatud. Koolimaja lävel võtsid I klassi õpilasi vastu koolijuhataja härra Säin ja tema abikaasa, kes andis tööõpetuse ja laulmise tunde. Rohkem õpetajaid kogu nelja klassi peale ei olnudki, õpilasi oli kõigil aastatel 20 - 25. Koolijuhataja abikaasale andsime üle koduaiast kaasavõetud lillekimbu. Meid viidi kõiki ühisesse klassiruumi, kus pandi pinkidesse istuma. Pärast tervitust lauldi Eesti hümn, räägiti kooli kodukorrast ja siis tutvuti esmatulijate teadmistega. Sellega oligi esimene koolipäev lõppenud, järgmisel päeval algas õppetöö.

Kõigi nelja klassi õpilased õppisid ühes klassiruumis. Õpetajatelt nõudis päris suurt virtuooslikkust, et kõik oleksid ühel ajal hõivatud. Vahetevahel oli õpetaja sunnitud mõne vanema poisi vallatuse pärast ka nurka panema või peale tunde jätma, kui kodused ülesanded olid täitmata. Õpilastele ei pandud tol ajal üldse hinnet "väga hea", vaid ainult 2, 3 või 4.

1940. aastal vabastas nõukogude võim senise koolijuhataja Säina ametist ja järgmisel õppeaastal viis tunde läbi ainult üks õpetaja - Nääli Lilles. Temale pandi hiljem süüks kommunistlikku meelsust. Nii langesid mõlemad koolijuhid repressioonide ohvriks, kuigi erinevate võimude poolt.

Neil aastail oli koolis võrdlemisi suur raamatukogu, vist ligi 1000 köidet, kust ka ümbruskonna rahvale raamatuid laenutati. Vanusevahele vaatamata oli õpilaste läbisaamine heatahtlik. Suuri tüllimineid ja kaklemisi ei olnud, ainult aeg-ajalt õiendasid mõned poisid omavahel rusikatega arveid. Jõukamaid lapsi koolis ei olnud, enamik lapsevanemaid ei saanud elujärgjega kiidelda, seetõttu lootsid mitmedki, et nõukogude võimu all nende elu paraneb.

Oli aga ka Vabadussõjast osavõtnute lapsi, kelle isale oli teenete eest antud asundustalu. Pole siis imestada, et sõja-aastatel läksid paljude õpilaste eluteed lahku - kel ida, kel lääne poole. Paljude saatusest ei tea ma siiani, nagu klassikaaslane Pärni Laherand ja mitmed teised.

Mina jätkasin kooliteed 1941. aasta sügisel Matsalu 6klassilises algkoolis, seejärel Lihula keskkoolis ning Tartu Ülikoolis, kus omandasin geoloogi elukutse. Tõuke geoloogia õppimiseks andis kohalik loodus. Matsalu lahe ääres on säilinud palju geoloogilisi dokumente Maa ajaloost: vanad Läänemere rannamoodustised, mandrijää toodud suured rändrahnud, mitmed siluri-aegsed (umbes 430 - 450 miljonit aastat vanad) kivimite paljandid jt.

1953. a lõpetasin Tartu Ülikooli ja sain lähetuse tööks Põhja-Venemaal. Sellest ajast alates olen töötanud kogu Venemaa Euroopa-osa põhjaaladel Koola poolsaarest Uraalideni, mõnevõrra ka Ida-Eestis ja Lätis. Põhiline on olnud geoloogiline kaardistamine, nikli, fosforiidi, boksiidi ja haruldaste metallide maardlate otsing ja uurimine. Viimaste aastakümnete peatähelepanu on olnud geoloogia-ga seotud keskkonnakaitsel.

Juba üle 40 aasta elan Peterburis, kus töötan Venemaa loodepiirkon-

1938. aasta. Õpetaja Anton Säin.

na geoloogiakeskuse juhtivgeoloogina. Praegustes poliitilistes tingimustes on Eestimaal võimalik käia praktiliselt kord aastas, seepärast pole ma juba ligi kolmkümmend aastat saanud külastada omaaegset Saastna kooli. Kooli mäletan ja koolis veedetud aastaid meenutan alati soojalt.

Evald Sammet

Esmakordselt avaldatud - Metsküla kooli lehes nr 19, 2002

Leida Vihur: mälestuskilde aastatest 1940 – 1944

1940. aasta sügisel oli kooli neljas klassis kokku üle 30 õpilase. Koolijuhatajaks ja õpetajaks Anton Säin, laulutunde andis Anna Säin. I klassi astus 11 last: Vladimir Aru, Leida Asu, Edvin Aur, Eino Enno, Olev Koppel, Hildegard Saun, Heino Lemmergus, Ülo Säin, Linda Tuut, Meida Voldof, Leida Vihur. Poliitilised muudatused ulatusid ka kooli. Oktoobri keskpaiku arreteeriti koolijuhataja Anton Säin. Perekonna lahkumisega Metskülast lahkus I klassist ka nende poeg Ülo. Uueks koolijuhatajaks ja õpetajaks suunati Nääli Lilles. Varasema kahe poolaasta asemele kehtestati neli õppeveerandit. Kuna veerandi lõpp oli lähedal ja uus õpetaja ei suutnud veel sisse elada, olid hinded tunnistusel „laest võetud“. Nääli Lillesel oli kolm last: Ülo, Helgi ja Vello. Kaks vanemat õppisid Lihula keskkoolis, Ülo oli koolieelik. Abikaasa töötas kusagil kaugemal. Kui palju uuest võimust ja poliitikast tundides räägiti, ei mäleta. Lagemistarkust asusime õppima 1940. aastal väljaantud Johannes Käisi aabitsast „Esimesed vaod“. Ka muud vanemate klasside õpikud olid eestiaegsed, mitesobiv tekst kas paksult läbi kriipsutatud, lehed kokku kleebitud või teatud kohtadele valge paber peale liimitud. Küll hoolitses aga uus võim temale sobiva muusikalise repertuaari eest. Laulmise tundides õpiti nõukogude laule. Õpiti isetegevuskavasid. Lisaks esinemistele koolis ja rahvamajas käisime kord kontserti andmas ka Saastna mõisas paiknevatele punaarmeelelastele – piirivalvuritele. Moodustati oktoobrilaste ja pioneeride organisatsioon. Koolihoone parempoolse tiiva põhjapoolsesse väiksesse tuppa rajati punanurk. Õpilastele pakuti lõunasööki, mida valmistati õpetaja korteri köögis. Põhiline menüü: piimasupid ja pudrud. Kokaks oli Kreegi talu perenaine Johanna Kuld. Kevadel rajati koolihoonest vasakule üle tee asuvale Sombi talu konfiskeeritud maale õppe-katseaed. Suvevaheajal käisid õpilased oma peenraid hooldamas. Samas oli ka spordiväljak. Erinevalt eestiaegsest tavast korraldati kevadel IV klassis eksamid, mäletatavasti oli neid kolm. Eksamipäevade hommikul käisid nooremate klasside õpilased ruume lilledega kaunistamas. Korjasime koolimaja koplast varsakapju, neid paigutasime akendele ja iga eksamineeritava lauale.

1941. oli sõjasuvi. Vanemate klasside poisid käisid koolimajas telefonivalves. Aasta algul organiseeriti koolimajas kutsealustele vene keele kursused. Noori mehi oli külates palju, eriti Saastnas, Pagal – kokku paarikümne ringis. Kursustele kutsuti ka tütarlapsi, kes olid lõpetanud 6klassilise algkooli. Õpiti kevadtöödeni, juhendajaks koolijuhtaja Nääli Lilles. Kutsealuste edasine saatatus oli kurb. Nad mobiliseeriti ja sõja puhkedes läks sõit Venemaale. Enamus langes II maailmasõja lahinguis, eriti Velikije Luki all. Tagasi jõudsid üksikud.

Taas vahetus Eestis poliitiline võim, vahetus ka õpetaja. Nääli Lillese asemele tuli energiline Mai Hiiesalu. Saksa vägede saabudes paigutati kooli kantseleisse-õpetajate tuppa sakslaste staap, mis hiljem viidi üle Metsküla kauplusesse nn Alf'i poodi. Seal oli staap piiratud kõrge kivimüüri taga. Tundides kasutati koolis säilinud eestiaegseid õpikuid. Puuduvad raamatud laenutasid või ostsid lapsed varasematelt lõpetajatelt. Mõnda õpikut kasutati mitmekesi.

Koolis valitses vaieldamatult eestimeelne kasvatus, seda nii emakeele, ajaloo kui ka muudes tundides.

Koolipere maja ees, aga mis aastal ??? .

Jätkuvad Leida Vihuri meenutused

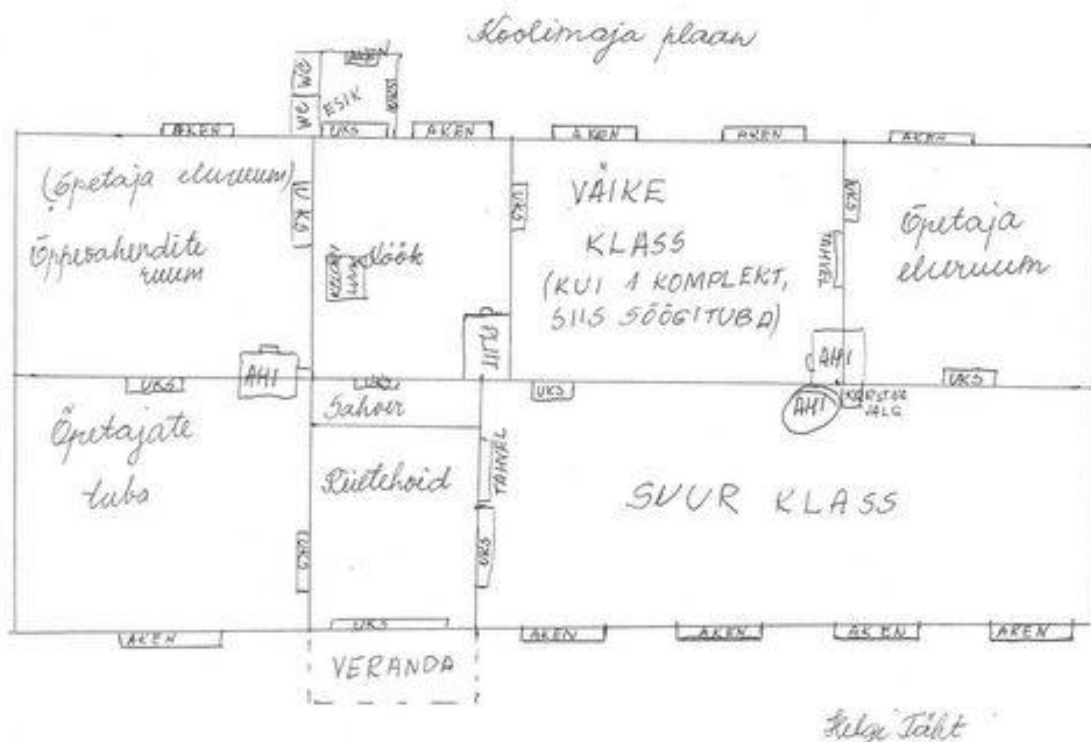
Õppisime selgeks kõik need isamaalised laulud, mis kõlasid taas 80. aastate lõpul, teise „ärkamisaja laulva“ revolutsiooni ajal. Õppetase oli kõrge. Koolist lahkudes ja mujal õppima asudes olid tollased Saastna Algkooli lõpetajad edukad ja läbilöövõimelised.

Õpetaja Hiiesalul oli hiljem, pärast nõukogude võimu taaskehtestamist, pahandusi ja sekeldusi isamaalisuse pärast. Oma taiplikkusega ja ka õpilaste toel suutis ta neist siiski välja tulla. Sõja-aastatel esineti isetegevuse ettekannetega peaaesjalikult jõulupuudel. Et aeg oli karm ja vaene, küpsetasid maiustused jõulupakkide tarbeks vanemad ja suuremad õpilased koolimajas. Pakkidesse lisati õunu ja pähkleid. Eesti Vabariigi aastapäeval, 24. veebruaril käis grupp õpilasi Saastnas sõjas langenud saksa sõdurite haudu korrastamas. Hiljem maeti langenud sõjaväelased umber. Korraldati kampaania vanapaberi kogumiseks, paremate premeerimiseks eraldati koolile 5 paari saapaid, mis jagati hoolekogu otsusel.

Söögivaheajaks keetis kooliteenija Salme Siimon teed, võileib pidi kodust kaasas olema. Kooliteed käidi loomulikult jalgsi. Eriti palju lapsi oli Saastnast. Väga tuisuste ja külmade ilmadega töid-viisid lapsevanemad oma võsuke si hobuse-reega, koormasse korjati ka naabrite lapsed. Jalanõudeks olid paljudel kodus liistudel õmmeldud riidest pealsete ja kummitaldadega sussid, nn „pätid“, mis vees ja poris märga läbi lasid. Küttepuud varuti lapsevanemate abiga, eestvedajaks kooli hoolekogu. Igakevadiseks suursündmuseks oli jalgsimatki Salevere Salumäele, millest võttis osa kogu koolipere. Meie õpinguperioodi kooliperet ei ole jäädvustatud ühelgi fotol. 1943./44. õppeaasta, mil olime jõudnud IV klassi, jäi lühikeseks. Õppetöö lõpetati vahetult peale Tallinna pommitamist 9. märtsil.

Esmakordselt avaldatud - Metsküla kooli lehes nr 19, 2002

Mälestuskilde Saastna algkoolis õpetajaks olemisest aastatel 1957-1968

Koolimaja plaan. Koolimajal oli algselt vaid üks korrus. Helgi Täht joonistas plaani, kuidas ruumid olid tema ajal jaotatud (1957-1968)

Meenutab Helgi (Reidak) Täht

Panin kirja oma mälestusi nii nagu nad parajasti meelde tulid, puudub igasugune kronoloogia.

Tulin Saastna Algkooli vene keele õpetajaks 1957. aasta 1. septembrist. Kevadel lõpetasin Tartu Pedagoogilise Kooli ja see oli minu esimene töökoht.

Saastna Algkool oli vahepeal olnud ühekomplektiline. Sel ajal oli vaja 32 last kooli, et saaks kaks komplekti moodustada. 1957. a sügisest anti juurde vene keele õpetaja koht.

Kuna vene keele tunde oli väga vähe, siis koolijuhataja Erna andis mulle juurde IV klassi ajalootunnid. Arvatavasti läks see tema palgast maha. Mina sain esimesel aastal palka kätte 490 rubla (vanas rahas. 1961. a rahareformiga tegi see 49 rubla).

Ma ei mäleta täpselt, aga arvatavasti 1958. a muutus kooliseadus ja klassid läksid lahku 16 õpilase olemasolul (I +III ja II+IV klass koos). Ju meil oli siis vähemalt 16 õpilast koolis, et hakkasime töötama kahe liitklassiga. Ega me kaua Ernaga kahekesi töödada ei saanud, sest lapsi jäi jälle väheks. Kuna Ernale ei istunud vene keel, siis läks tema vahepeal tööle Lihula Keskkooli ja mina jäin üksinda Saastna Algkooli nelja klassi peale.

Olin üksinda 1. septembrist 1962 – 1. septembrini 1966.

Mäletan üht aastat, kui koolis oli 1 tüdruk ja 11 poissi! Meenub ka see, kui Tiit Altküla oli üksinda I klassis ja mõnigi kord lõppes tund enne ära, kui talle jõudsin töö kätte anda. Siis ta küsis: „Õpetaja, mida mina pidin selle tunni ajal tegema?” Ma ehmusin ja küsisin, mida sa siis tegid? Ta vastas, et kuulas, mida mina rääkisin. Ütlesin, et siis on kõik korras, tee teinekordki nii. Kas seda rohkem ka juhtus, ma ei tea, sest tal oli nüüd kogu aeg selge, mida tegema pidi. Ikka minu juttu kuulama.

1966. aasta 1. septembril olime jälle Ernaga kahekesi, sest lapsi oli vähemalt 16!

1. septembril 1968 läks kool jälle ühekomplektiliseks, lapsi alla 16. Kuna Ernal oli kodu rajatud Meelvasse, siis oli loomulik, et mina läksin õpetajaks Massu kooli.

Praegu peetakse seda kanti kolkakülaks või ääremaaks. Ometi ei anna mõnes mõttes elu-olu võrrelda sellega, mis oli 50 aastat tagasi.

Mäletan, kuidas ma esimest korda tulin kohta vaatama. Me saime Ernaga Tartus kokku, kuna lõpetasime mõlemad ühel aastal Tartu Pedagoogilise kooli, mina statsionaaris, Erna kaugõppes. Leppisime kokku, et sõidan bussiga Tuudile ja Erna tuleb mulle jalgrattaga vastu. Väikesel Eestimaal on vahemaad küllaltki pikad ja ilmaerinevused võivad olla kardinaalsed. Tallinnas sãras pãike, Tuudil aga oli niisugune vihm, et Erna arvas, et ega ma ei tule sellise ilmaga. Igaks juhuks palus ta Aino Kaske bussi vastu tulla. Aino juhatas mulle tee kätte ja läksingi, kand ja varvas, Meelva poole. See 8 km tundus mulle nii lühike, et marssisin uhkelt Pãabu vãravast mõõda, saamata aru, et olen kohal. Erna ikka vaatas aknast vãlja ja nãgi, et üks punaste kingadega tüdruk lãheb nende majast mõõda. Kuna mul olid jalas samad kingad, mis Tartu kohtumisel, siis hõõdis ta: „Helgi!” Nii me kokku saimegi.

Üsna mitu aastat olid ainsaks liiklusvahendiks oma head jalad või kolhoosi lahtine veoauto. Arvatavasti 1960. aastal hakkas sõitma Pãrnu – Varbla – Lihula liinibuss kaks korda nãdalas, pãeval Lihula ja Saastna vahet. Kellaaegu ja nãdalapãevi ei mãleta, aga hea oli, et sai Lihulas kaubareisil ikka ära kãia.

1961. aastal, kui Lihula rajoon likvideeriti ja lãksime Haapsalu rajooni alla, hakkas kãima Haapsalu buss igal hommikul ja õhtul, hiljem kãis ka lõunane buss Lihulani.

Jätkuvad Helgi Tähe meenutused

Aga ega elu siin igav ei olnud! Noori oli päris palju. Igal nädalal käis rahvamajas rändkino. Kinopilet maksis 20 kopikat. Minu palk oli algul 52 rubla, lõpupoole 72 rubla. Pärast kino oli alati tants. Kinomehaanikud lasksid plaadimuusikat. Tantsuõhtuid korraldasime ka pühapäeviti. Siin oli palju noormehi, kes mängisid akordioni. Kui ei olnud suuremaid mängumehi kohal, leidis ikka keegi, kes oskas paari lugu mängida. Ega siis pirtsutatud, lepiti sellega, mis oli, ja oldi rõõmsad. Mõnikord mängisime lihtsalt kassi-hiirt.

Sel ajal töötas ka rahvamaja täiel tambil. Meil oli näitering. Käisime „Mikumärdiga” Lihula rajooni ülevaatusel ja mitmeid meie „näitlejaid” märgiti tunnustavalt ära. Oli ka rahvatantsurühm, mida põhiliselt juhendas Erna Kask, hiljem ka Hildegard Karjane. Käisime Lihula rajooni laulupäevadel tantsimas. Kahjuks ei olnud meil lauluõpetajat – koolis õpetasime Ernaga mõlemad kuulmise järgi lastele laule – ega sellepärast rahvamajas laulud laulmata jäänud. Laulsime kambapeale tuttavaid laule ja proovisime akordioni abil ühe sõrmega uusi laule õppida. Esinesime nendega ka pidudel.

Mäletan, kui Matsalu koolis oli õpetajaks Tsengov, siis tema organiseeris segaansambli. Käisin jalgsi pimedatel sügisõhtutel Matsalus laulmas, ja see polnud mingi probleem (7 km pimedas ja vihmaga!). Vahvad olid ka puutalgud. Meelde on jäänud karge talvehommik, kui läksime koos lapsevanematega Tuudi metsast kooli küttepuid välja vedama. Oli umbes 10 hobusemeest-lapsevanemat ja 2 õpetajat, mina ja Erna Kask, ning kooliteenija tädi Salme Simon. Ja see töö tuli ära teha nädala ainsal vabal päeval – pühapäeval.

Sel ajal, kui olin koolis üksinda, oli puude probleem eriti suur. Käisin mitu korda koos lapsevanematega metsas. Nemad saagisid puud maha, laasisid ja järkasid, mina tassisin puid kokku. Saeti esialgu käsisaega. Hiljem käis Ants Porgand Družbaga saagimas, siis oli lihtsam. Sageli olid puud pikad ja neid tuli kodus lühemaks saagida, siis korraldasime puusaagimise talgud.

Käisime ka lastega Lihulas isetegevuse ülevaatusel. Olime päris heas kirjas.

1960. aasta talvine ülevaatusel sõit on hästi meelde jäänud. Läksime jälle hobustega mööda taliteed Matsalu metsast läbi. Ilm oli väga külm. Mäsisime lapsi tekkidesse nagu kubujusse. Kõige ees sõitis Korju Elli uhke musta hobuse ja saaniga. Teistel olid korjuga reed. Kui palju neid hobuseid oli, ei mäleta.

Kool on alati olnud majanduslikult sõltuv. See oli riiklikult nii planeeritud, et pidid käima kolhoosist abi lunimas. Sageli unustati sinu väikesed mured suurte majandusmurede kõrval ära. Meenub lubja kauplemise lugu. Väikese klassi lagi oli toona lubjatud. Oli vaja uuesti lubjata ja läksingi Illar Villeri jutule. Ta ütles, et seda väikest asja ikka saab. Hakkasingi siis meelde tuletamas käima. Olin vast 4-5 korda käinud, kui Illar ütles, et olen ta ära tüüdanud ja peab ikka lubja ära tooma. Paari tunni pärast

oligi lubi kohal ja sain lae ära lubjata. Oli muidugi hea meel, aga ega see lunimine küll meeldiv tegevus olnud. Üldiselt saan öelda ainult kiitvaid sõnu siinse rahva kohta. Ei jäetud mind üksi ja abita mitte kunagi. Saastna koolis töötatud aastatest on mulle jäänud ainult väga head mälestused. Eks siin mängib oma osa, et see oli minu noorusmaa. Hea ja kodune tunne on alati, kui siit läbi sõidan. Teen ikka peatuse ja käin ringi ümber koolimaja.

Õpetaja Helgi Reidak õpilastega 1960ndatel

Helgi (Reidak) Täht

Invervjuu vilistlase Jüri Ploomiga

Millal Te Metsküla koolis käisite?

Jüri Ploom: Aastal 1962 tulin esimesse klassi. Samal aastal jõudis ka elekter Metskülla.

Kes olid Teie vanemad?

Jüri Ploom: Isa oli kalamees, Näarikividest natuke Saastna poole jäi sel ajal sadam.

Mitu klassi sel ajal oli, kui palju oli koolis õpilasi?

Jüri Ploom: 4 klassi, kokku umbes 12 last. Igas klassis oli 3-4 õpilast. Koolis oli 2 õpetajat.

Kas õpilased olid kohalikud?

Jüri Ploom: Jah, enamasti olid õpilased kohalikud, kuid lapsi oli ka Meelvast ja Saastnast.

Küsimus: Milline oli koolimaja Teie ajal?

Jüri Ploom: Kool oli ühekorruseline. Seal, kus on praegu trepp teisele korrusele, oli köök. Põhiline õppetöö toimus praeguses saalis, mis oli neljal klassil ühine ruum. Seal toimus halva ilma korral ka kehaline kasvatus, mis muidu toimus õues. Praeguse söögitoa kohal oli õpituba, kuid seda palju ei kasutatud. Praeguse köögi asemel oli õppevahendite ruum. Oli ka õpetajate tuba, kus elas õpetaja (praegune savituba).

Kui kõik neli klassi olid koos, kas kõigil oli siis sama tunniplaan?

Jüri Ploom: Jah, tunniplaan oli enamasti sama, kuid noortematel oli vähem tunde. Ja muidugi õpikud olid erinevad.

Milline oli tol ajal kooliaed?

Jüri Ploom: Sel ajal olid praeguse puukuuri koha peal peenrajupid. Iga õpilane sai endale oma peenra. Kevadel istutati, suvel pidi iga õpilane enda oma rohimas käima. Sügisel korjati saak ära, nii palju kui korjata oli. Puukuur oli kooli juures tee ääres, toimusid ka puutalgud nagu tänapäeval.

Aga kuidas oli kooli ümbrusega? Millised hooned siin olid?

Jüri Ploom: Kooli lähedal oli kolhoosikontor. Oli ka raamatukogu, mis oli teises kohas kui tänapäeval. Ja oli ka rahvamaja, mis on siiaaani samas kohas. Seal peeti pidusid.

Kuidas oli koolis kord?

Jüri Ploom: Palju vähem lärmamist kui tänapäeval. Tunnis oldi palju vaiksemalt ja korralikumalt. Siis oli rangem kord.

Kuidas olid lood õpikute ja koolitoiduga?

Jüri Ploom: Sügisel kooli alguses tuli õpikud välja osta. Leib tuli kooli ise kaasa võtta. Nädalas korra sai kalakonservi.

Kas sel ajal olid ka laagrid ja välised tegevused?

Jüri: Laagreid ei olnud, kuid kevadel ja sügisel käidi matkadel. Kehalise kasvatusel ajal käisime talviti suusatamas ja Kallapa mäel kelgutamas.

Tänapäeval töötab Jüri ise koolis.

Koolimaja trepil Vambola Genhv ja Jüri Ploom (paremal).

Õpetajad Erna Kask ja Eha Raja õpilastega. 1973 (?) a

Kooli kronoloogia

1852- alustas Kooli talu juures luteriusu kool
18 poisiga
1854 – kooli võeti ka tüdrukuid
1880 - 102 õpilast
1912 – ehitati praegune koolimaja, selles asus
vene õigeusu kool
1916- mõlemad koolid liideti, 3-klassiline
ühise nimega Saastna Algkool jätkas
praeguses koolimajas 42 õpilasega
1919 – 4-klassiline kool
1925- 64 õpilast.
1931- 6-klassiline kool
1978 - 16 õpilast, 3 klassi, kool suleti õpilaste
vähesuse tõttu
1989- 4 õpilast, kool avati uuesti Metsküla
Algkooli nime all 4-klassilisena
1992- 6-klassiline kool

Taasavamisjärgseid meenutusi:

Oli aasta 1996. Gunnar Polma tahtis minna Haapsallu õpetajaks, kooli oli õpetajat vaja. Mulle jäid 3. ja 4. klass. Õpetasin kõiki aineid peale muusika. Olin koolis 2000. kooliaasta lõpuni. Minu õpilased olid: Kirsi Loide, Sirle Suurväli, Raul Õunapuu, Tõnis Veltman, Aliine Lotman, Raimet Figol, Madis Veltman, Kateriina Rumvolt, Ruth Vester, Gunnar Differt, Märten Hermik. Kool toimis nagu üks suur pere.

Sellest ajast, kui mina koolis õpetaja olin, on varsti juba paar aastakümnet. Aga üht seikluslikku Saaremaa reisi võin ehk meenutada.

Meil olid külas Soome kooli õpilased koos vanematega ja nende soov oli külastada Saaremaad.

Aegsasti oli tellitud buss ja päevakava paika pandud. Tellitud oli ka toitlustamine ühes koolisööklas. E-kirjade kasutamine asjaajamisel oli siis veel küllaltki uus asi ja toitlustamise kuupäeva märkimisel oli tekkinud väike viga. Kuupäev oli õige, aga kuu ise vale. Tellitud toitu oleksime saanud maitsta kuu aega soovitud hiljem. Niisiis oli meil suur bussitais näljaseid lapsi ja külalisi. Pikalt aega polnud, sõitsime suurema toidupoe ette, õpetajad tormasid poodi ostma leibu-saiu, leivakatteid, jooke, joogitopse jne.

Me saime hakkama! Kui inimesed oli toidetud, oli meil endil tunne nagu oleksime imeteoga hakkama saanud.

Reisil peatusime ka ühe kiriku juures, nime jällegi ei mäleta, aga meelde jäi see, et ammu enne seda, kui kõik olid bussist välja jõudnud, kostsid kiriku kellatornist kentsakad kellalöögid. Meie tolleaegsed „kirstunaelakesed” olid meist ette jõudnud. Meil oli üsna häbi, aga häbi läheb teatavasti mööda ja mõlemast neist on praeguseks saanud täitsa tublid noored mehed.

Koolijuhatajad

1852-1854 Toomas Kikajon
1854-1860 Tõnis Reimann
.....
?-1880 -? Jaak Jaakson
1885-1916 Aleksander Märtenson (Piilbuch)
Mihkel Laas
1907-1908 Jüri Uustalu
Voldemar Saar
Anna Raadik
1930-1940 Anton Säin
1940-1941 Nääli Lilles
1941-1947 Mai Hiiesalu
1947-1948 Pilvi Asu
1949-1978 Erna Kask
1989-1994 Ann Polma
1994-1996 Gunnar Polma
1997-2001 Ann Polma
2002 - Pille Kaisel

Tiina Ulm, õpetaja aastatel 1996-2000

Meenutavad noored vilistlased

Madli Alanurm

Mina koos Liina Ulmi ja Atko-Paap Kärvetiga olime esimene klassitäis, kes alustas õppimist taasavatud Metsküla Algkoolis.

Ei tea, kas see ka päriselt nõnda oli, aga tean, et ema ja isa said Metskülas Korju talu ostueesõiguse selle klausliga, et avavad uuesti külakooli. Nii me Penijõelt siia kolisimegi ja 6 aastasena alustasin oma kooliteed. Toona tegi kõike kaasa ka minu kaks aastat noorem õde Püü, kes järgmisel aastal viiesena esimesse klassi läks.

Mäletan, et söömine toimus alguses köögi ruumis ja seal, kus nüüd söögituba on, asus meie esimene klass. Söögi võtsime ise kodust kaasa, tavaliselt paberisse mässitud võileivad. Joogiks oli sageli tee. Tihti käisime ise vahetunnis tee materjali otsimas, nurmenukke või mustsõstralehti.

Olles õpetajate laps, tekkis aeg ajalt veidraid situatsioone. Ühel korral jäin kaasõpilaste naerualuseks, kuna pöördusin abi saamiseks õpetaja asemel hoopis emme poole. Teine kord saime aga õega hilinemise pärast märkuse päevikusse, kuigi isa magas sisse ja ei ajanud meid õigel ajal üles, ise aga pikemate jalgadega joostes õigeks ajaks kooli jõudis.

Kuuendas klassis olin ma üksinda õpilaseks, siis juhtus mõnigi kord, et otsustasime emaga mõne koolitunni kodus järele teha, et ilusa ilmaga midagi muud ette võtta.

Tundub, et vahetundide ajal õues olemise traditsioon on siiani säilinud. Kuulen oma praegu teises klassis õppivalt pojalt Kaurilt sageli, et nemadki mängivad sarnastes kohtades, kus meie kunagi. Tema juttude põhjal tundub mulle, et praegu mängivad kõik koolilapsed koos mingisugust rollimängu ja mul on selle üle väga hea meel.

Praegu koolis aktustel käies meenub sageli, kuidas isegi sai mängitud jõulunäidendites või kuidas isa meile kadripäeva tähistamiseks ägedaid etteasteid välja mõtles. Väikese kooli puhul on üheks suureks plussiks, et kõik saavad midagi teha. Ja iga päev pead olema valmis, et sind tunnis küsitakse, õppimata jätmine jääb harva märkamata.

Üldiselt on mul kodukooli ajast ainult head mälestused ja ma olen väga õnnelik, et minu lapsed on saamas sarnast kogemust. Järgmisel aastal on esimesse klassi astumas veel Kauri vend Vesse ja järke ootab ka praegu üheaastane Maru.

Madli (Polma) Alanurm,
vilistlane aastast 1995

Meenutavad noored vilistlased

Madis Veltman

Kas mäletad, millal Sa tegid oma esimese foto? Kuidas juhtus, et valisid just sellise hobi?

Kahjuks oma esimest fotot ma ei mäleta. Ilmselt vanemate „seebikarbiga” tehtud klõps mõnest pereüritusest. Huvi fotograafia vastu tekkis aga kindlasti tänu mind ümbritsevale Matsalu rahvusparkile. Mulle meeldis juba lapsest saadik palju looduses ringi mütata ja mingil hetkel tulin mõttele, et eriti äge oleks kõike seda ilu ka üles pildistada.

Mida Sa oled pärast Metsküla kooli lõpetamist teinud? Millistes koolides õppinud?

Metsküla Algkoolist läksin edasi Lihula Gümnaasiumisse. Seal liitusin ka Lihula fotoklubiga, mis aitas kindlasti fotograafiahuvi värskena hoida. Lihulas lõpetasin 12 klassi. Sel hetkel ei olnud ma veel 100% kindel, mida soovin edasi õppima minna. Fotograafiatausta põhjal aga otsustasin lisaks TTÜ-le ka Balti Filmi- ja Meediakooli katsetele minna ja endalegi üllatuseks õnnestus ka sinna sisse saada.

Metsküla algkooli tulid taas 2011. aasta sügisel, kui kooli ähvardas sulgemine ning tegid siin filmi „Koolitee”. Miks otsustasid selle filmi teha?

BFMi bakalaureusetöoks oli võimalik teha ka teledokumentaal. Eesti maakohtade väljasuremine ja nõ ääremaastumine on mulle alati muret teinud. Erinevaid ideid peas kedrates leidsin, et Metsküla Algkooli näitel saaks teha ühe positiivse loo sellest, kuidas tugeva kogukonna abil on võimalik siiski maal ellu jääda.

Praegu töötad kommunikatsioonifirmas Delfi fotograafina. Kas oled veel kuskil mujal töötanud?

Jah! Keemu sadamas sadamavalvurina! Aga peale ülikooli lõpetamist kutsuti mind kohe ajateenistusse, kus peale sõduri baaskursuse läbimist jäi mulle silma kuulutus, et Kaitseväe Teavituskeskus otsib ajateenijate hulgast enda ridadesse meediasõdureid. Kandideerisin ja läbisingi ülejäänud 9 kuud ajateenistusest Sõdurilehe video-operaatorina. Sealt sain lisaks rindeoperaatori koolitusele esmased kogemused ajalehetoimetuse tööst. Peale ajateenistuse lõppu töötasin veidi ka vabakutselise monteerijana, aga ühel hetkel taipasin, et selline kodune istuv töö on täielik nooruse raiskamine. Pakkisin seljakoti ja sõitsin aastaks Austraaliasse. Sealt naastes õnnestuski juba Ekspress Meedia palgale saada.

Sinu foto valiti 2017. a parimaks spordifotoks. Kuidas Sa ise oma fotosid kommenteerid, kuidas nendega rahule jääd? Kuidas Sa paljude fotode seast valikuid teed?

Ise olen oma fotode vastu suhteliselt kriitiline. Ja üks ole põhjust ka. Pressifotograafiaga olen tegelenud alles veidi alla kolme aasta ja tunnen, et endiselt veel arenen ja pidevalt õpin jälle midagi uut. Pressifotograafias aga võivad pildile väärtust anda kaks kriteeriumit. Esiteks on hinnas tehniliselt hästi teostatud ja silmale vaadata ilusad fotod. Teiseks, aga võibolla isegi väärtuslikumad, on tabamused mõnest tähtsast momendist või sündmusest.

Kuidas sattusid esinema mängufilmi ja mis sellest on kõige rohkem meelde jäänud?

Filmi „Vasaku jala reede” üks režissööridest, Andres Kõpper oli minu kursusevend ja hea sõber. Enne filmivõtete algust uurist ta minult, kas nad võiksid filmis mu autot kasutada (85. aasta Volkswagen). Tallinnasse sõitma hakates aga kuuenes auto mootor üle ja helistasin talle, et kahjuks ikka ei saa tulla. Sain vastuseks: „Suva see auto, me mõtlesime sulle endale ka ühe rolli välja.” Filmi tegemise juurest on kõige paremini meelde jäänud see mõnus õhkkond, mis võtteplatsil valitses. Kui ikka kari andekaid näitlejaid kokku ajada, siis saab ka kaadri taga kõvasti nalja.

Jätkub intervjuu Madis Veltmaniga

Said osaleda fotograafina ka taliolümpiamängudel. Millised muljed on kõige eredamalt meeles?
Ilmselt on kõige eredamalt meeles ikkagi Saskia Alusalu uisusõit. Esimest korda terve olümpia jooksul tekkis võistluse jooksul kahtlus, et äkki peaksin minema ka lilletseremooniat pildistama.

Millistes riikides oled käinud seoses oma tööga?

Kaugematest riikidest ongi vast Lõuna-Korea ja India. Euroopas on põnevamad sihtkohad olnud Sitsiilia ja Kreeka. Lisaks veel ka kõik Kesk-Euroopa ja Skandinaavia riigid.

Millest teed ise kõige meelsamini pilte?

Enim meeldivad sellised pressifotograafias suhteliselt harva esinevad fotovõtted, kus on aega kogu võtte põhjalikult läbi mõelda ja subjektiga erinevaid huvitavaid nurki katsetada.

Kas Sulle meeldib rohkem pildistada või teha filme?

Kuigi haridus rõhus tugevalt pigem videopoollele, siis viimastel aastatel olen enda jaoks taasavastanud just fotograafia võlu. Seega täna naudin pigem just pildistamist.

Madis Veltman, vilistlane aastast 2003

Küsis Alvar Nikkel, VI kl

Ann Meriste-White:

Metsküla Algkooli esimesse klassi läksin viieaastaselt. Läksin nii varakult kooli, kuna vanem õde Marja-Liisa läks ja ma ei tahtnud üksi kodus olla. Esimestest kooliaastatest on üsna ähmased mälestused, alguses oli meid klassis vähe, kuid aastate jooksul käis klassist läbi päris palju lapsi.

Kõige paremad mälestused koolist on Kukeranna laagrist, mis on siiani väga vahva lõpp laste kooliaastale, ja samuti jalgsi koolist koju minekust. Esimestel aastatel matkasime tihti õega ja klassivennaga mööda “otseteed” koju ja see matk kippus mitmetunniseks venima.

Üldiselt oli koolis sõbralik õhkkond, direktor Gunnar pidas tabelit, kus oli kaks veergu, üks nendest “Kisakõri Mari” ehk siis nendele, kes vahetunni ajal kisasid ja teine veerg oli poistele, kes kraaklema kippusid, kahjuks ei mäleta, mis nime see kandis.

Õpetaja Ann tegi jõuludeks suure advendikalendri, kus iga ukse taga oli jõulusoov, samuti oli mingil perioodil ka šokolaadiga jõulukalender, kust iga päev sai üks laps endale šokolaadi võtta.

Sel ajal olid kasutusel suured klassipäevikud, mida õpetajad kaasas kandsid ja sinna sisse hindeid ja märkusi kirjutasid. Mingil hetkel aga

kadus üks päevik müstilisel kombel ära, keegi poistest ilmselt võttis selle. Hiljem leiti päevik kuuri tagant lodust, aga kes selle sinna toimetas, ei mäleta, pole ka kindel, kas tehti üldse kindlaks, kes.

Parim, mis mulle isiklikult Metsküla Algkool ja õpetaja Ann kaasa andsid, oli inglise keele oskus. Tänu õpetaja Anni põhjalikule algõpetusele oli mul gümnaasiumis üsna lihtne inglise keele tundides ja rääkimine ei valmistanud kunagi probleemi. Osaliselt tänu keeleoskusele otsustasin sõbrannaga peale Lihula Gümnaasiumi ja Türi TMK lõpetamist minna tööle Inglismaale. Töötasin seal algselt tallitöötajana ja hiljem ratsatreenerina neli aastat, käies korra või kaks aastat Eestis. Lõpuks sai siiski koduigatsus võitu, Inglismaa elu oli minu jaoks liiga kiire ja lärmakas. Samuti tahtsin natukeseks hobustest pausi teha ja astusin Tartu Ülikooli, et õppida inglise keele ja kirjanduse erialal. Ka selles otsuses oli suur roll Metskülas omandatud inglise keelel.

Ka looduse tundmist õpetati Metskülas väga põhjalikult. Siiani on meeles, kuidas teha vahet paakspuul ja poopuul.

Ann Meriste-White, vilistlane aastast 1997

Meenutavad noored vilistlased

Liispet Kaisel

Meenuta midagi lõbusat/põnevat Metsküla kooliajast! Õpetajad? Klassivennad, -õed?

Et sellele küsimusele vastust anda, siis ausalt öeldes pean sügavalt järele mõtlema - algkoolist on ju palju aastaid möödas (lõpetasin aastal 2005). Kuna olin nii väike, siis ega ma palju ei mäletagi. Kõige eredamalt on meeles ehk ikka see, et sai palju õues ja looduses oldud. Õppida tuli ilmselt ka, aga põhiline väärtus oli see, et igal vahetunnil võisid minna õue mängima ja ei olnud tarvis muretseda autode ja muu säärase pärast. Õudsalt palju ruumi oli, nüüd linnas elades alles oskan seda hinnata.

Õpetajad olid toredad, lahked (ainult Piia oli väga range) ja mul oli ainult üks klassivend, Johannes. Aga tunnid toimusid segaklassides (nagu ju ka praegu), seega päris kahekesi ei olnud me kunagi. See oli tegelikult tore, et põhimõtteliselt käisid kõik kuus klassi omavahel rohkemal või vähemal määral läbi ehk said suhelda ka endast vanemate ja nooremate õpilastega. Aga üldiselt kippusin vist ikkagi rohkem vanemate koolikaaslaste ligi. Kuna neljandast klassist alates toimusid tunnid üleval korrusel, siis sinna saades oli see juba mingi staatus omaette.

Kuidas kulges Sinu hilisem koolitee?

Peale Metsküla kooli käisin kolm aastat Lihulas põhikoolis. Pärast seda veetsin vahetusaasta Mehhikos ja keskkoolis õppisin juba Tartus. Ilmselt jäi Lihula kuidagi väikeseks ja linnas tundus olevat rohkem võimalusi. Bakalaureuse tegin ka Tartus (majanduse erialal) ja aasta õppisin ühes Pekingi ülikoolis. Nii et tegelikult olen kõige kauem õppinud ikkagi Metskülas.

Miskaudu sattusid vahetusõpilaseks, vahetusüliõpilaseks? Kas oli keeruline minna noorena üksinda LAIA MAAILMA? Kuhu?

Olin Lihulas 8. või 9. klassis, kui YFU vahetusõpilased tulid kooli oma kogemusi jagama. Noore inimesena väikeses kohas üles kasvades tundsin ilmselt mingit ängistust, mis ajendaski minema maailma avastama. Ma ei mäleta täpselt, kuidas otsus sündis, aga ilmselt juba samal õhtul läksin YFU voldikuga koju vanemate juurde ja teatasin, et tahan välismaale õppima minna. Tagantjärele mõeldes tundub see tõesti veidi hullumeelne, sest olin siis kõigest 14. Väga tänulik olen oma vanematele (ja vanavanematele) selle eest, et nad kordagi (minu mäletamist mööda) sellisele soovile vastu ei hakanud, ja olid toetavad otsast lõpuni. Edasi oli tükki aega ootamist ja järgmisel hetkel pakkisingi kohvreid. Ma arvan siiani, et vahetusõpilase aasta Mehhikos on olnud mu elu parim otsus.

*Klassivend Johannesega.
2002. aastal mahtus terve IV klass ühe
hobuse selga, ruumi jäi ülegi.*

Hindamatu kogemus, keeleoskus ja sõbrad (kes elavad küll kaugel) kogu eluks. Raske ega keeruline ei olnud, jube põnev oli. Kui endal vähegi huvi on, siis soovitan soojalt minna. Ilmselt võib natuke raske perest ja sõpradest aasta aega eemal olla, aga samas võidavad seal terve elu (pere, sõbrad, koolikaaslased jms). Mehhiko valisin ka just sellepärast, et enda jaoks see aasta võimalikult vastuoluliseks teha - arvasin, et nii võtan sellest aastast maksimumi. Ilmselt latiino kultuur ei saaks eesti omast kaugemal olla - erinevusi oli väga palju, ja see kõik muutis mind avatumaks ja enesekindlamaks.

Ülikooli ajal aastaks Hiinasse minna oli lihtsalt üsna loogiline jätk, seal mingit kultuurišokki otseselt enam ei olnud. Lihtsalt lahe ja silmaringi avardav kogemus.

Kuidas õppisid keeli? Mis keeltes oskad suhelda? Missuguseid põnevaid võimalusi on Sulle avanenud tänu keelte õppimisele? Kas oskad maalida hieroglüüfe? Kas oskad hiina keelt?

Sain Metsküla koolist väga hea inglise keele baasi, edasine keeleõpe tuli tänu sellele lihtsalt. Räägin veel hispaania keelt, kuna Mehhikos elades pidin kuidagi kohalikega suhtlema õppima.

Keeleruumis elades ei ole raske keelt selgeks saada (isegi nullist), tuleb lihtsalt palju rääkida ja mitte karta vigu teha. Prantsuse ja hiina keelt oskan ka natuke, nii et ka nendes riikides tavapärastes situatsioonides hätta ei jää. Hiina keel on tegelikult grammatika poolest väga lihtne ja ka kirjutamine on omamoodi rahustav tegevus.

Keelte valdamine on toonud ellu mõned päris ägedad võimalused. Kuna käisin gümnaasiumis prantsuse kultuuri kallakuga koolis, kus õppisin prantsuse keelt, sain üheks suveks minna koos sõpradega tööle Pariisi Disneylandi.

Tänu hispaania keele oskusele sain ühe päris suure stipendiumi Hispaania Kuningriigilt, mille raames veetsin paljude teiste noortega üle maailma poolteist kuud Mehhikos, Hispaanias ja Portugalis ringi rännates. Selle alates 1979. aastast korraldatava ekspeditsiooni (Ruta Quetzal BBVA) eesmärk on hispaania keelt rääkivate maade õpilaste kokku toomine. Iga aastal on osalejaid kokku umbes 400, Eestit esindasin siis 2010. aastal mina.

Mis töid oled teinud pärast Metsküla kooli lõpetamist? Millega tegeled praegu?

Eks erinevaid töid on elus ette tulnud, alates puude istutamisest (ühe päeva), lõkkepuude pakkimisest (ühe nädala), maasikate korjamisest (ühe kuu) ja restoranitöödeni suviti. Aga esimene "päris töökoht" oli ühes logistikafirmas, ja nüüd töötan TransferWise's. Olen klienditoes, seega enamjaolt suhtlen ettevõtte klientidega läbi erinevate kanalite. Ka eelmine töökoht oli rahvusvaheline; igapäevaselt tulebki suhelda peamiselt inglise keeles. Kolleege on mul enam kui 50 eri rahvusest, seega väga kirju ja huvitav seltskond.

Kas on midagi eriti tähtsat, mida tahad/oskad soovida meile, kes me kevadel lõpetame algkooli? Kas on midagi, mida ERITI peaks algkoolis märkama?

Ei teagi, kas julgen midagi soovitada hakata - ma ise ei ole kunagi musterõpilane olnud. Nii palju võin küll öelda, et Metskülast saate tegelikult väga hea vundamendi oma haridusele, aga ilmselt mõistate seda alles hiljem, kui ka muudes koolides õppinud olete. Soovitaksingi tegelikult õppida ja pingutada (isegi kui vahel on raske), see tasub end hiljem ära. Ja väljaspool Metsküla on maailm suur ja lai – kui endal huvi ja tahtmist on, siis võimalusi käia ja näha erinevaid kohti on väga palju. Pärast hakkab kodu ka palju rohkem meeldima!

Liispet Kaisel, vilistlane aastast 2005

Küsis Mark Ra Vilbiks, VI kl

Meenutavad noored vilistlased

Aliine Lotman

Mida Sa oma kooliajast mäletad?

Mul on Metsküla koolist nii toredad mälestused, et ei teagi, kust alustada! Õpetaja Marjega taimedede õppimine ja vee happesuse määramine, õpetaja Anniga erinevate savitehnikate õppimine ja guaššidega van Gogh' reprodre maalimine, kirillitsa ja Macarena õppimine õpetaja Piiaga, toredad jutuajamised õpetaja Tiinaga, õpetaja Hellatiga vaidlemine jooksmise pikkuse üle ja kõieronimine... Muidugi ka diskod, mil sai ööseks kooli jääda ja Raimetiga muusikavaliku üle jageleda ja Kukeranna laagrid – alates prügiskulptuuride võistlusest kuni ööhäireteni, mis andsid ettevalmistuse kõikideks olukordadeks, mis elus ette võivad tulla. Tänu nendele ööhäiretele suudan ka Amazonase džunglis rahulikult võrkkiiges magada, sest mind ei üllata enam miski. Meeles on ka koolinäidendid, eriti üks, kus mängisin kõrvalrollis sipelgat. Pidin lavale astuma nii, et minu tagumikule oli kinnitatud sipelga tagakeha meenutav padi. Õnneks oli Maris just käsitöö tunnis teinud ümmarguse pruuni padja ja nii läks see kostüümi osana kasutusse. Kuidagi juhtus aga nii, et õpetaja

Tiina kinnitas (kogemata?) padja kostüümi külge valet pidi, nii et väljapoole jäi tikitud naerunägu, mille Maris padja ühele küljele lõngaga teinud oli. Mina aga oma selja taha ei näinud ja nii läkski, et astusin uhke sipelgana lavale, tagumikul naerunägu! Etendusele lisas see kõvasti nalja juurde.

Väga ägedad olid ka kadrilaadad ja igasugused erinevad sündmused, kus saime kõiki enda ja õpetaja Piia hullusid ideesid ellu viia, alates *playback*ist (minule sattus Jamiroquai lugu, mis mind tol ajal väga ärritas – sest Marisele ja Liisile anti nii kaunid kostüümid, mina aga pidin tulnuka-maskiga tantsima – kuigi tegelikult kuulan vahel siiani Jamiroquaid, mitte aga eriti Inest ega Anne Veskit) kuni moe*show*de ja oksjoniteni. Mäletan ka rõõmu koolile süntesaatori ja videokaamera ostmisest, mille jaoks kogusime raha savist lindude müümisega, lõputuna tunduvald muusikali "Cats" VHS-i vaatamisi, kollase ja sammaldunud lõunase bussi ootamise ajal kuiva leiva nosimist, Liisiga koos Enelt laenatud soome kelguga vahetunni ajal poes käimist, Mare tehtud suurepäraseid toite, koolilehe jaoks intervjuude tegemist, koolikella helistamist ja palju-palju-palju muud toredat. Metsküla koolis õpitu ja kogetu pani aluse väga paljudele minu elus toimunud asjadele ning selline algkooliharidus on täielik *jackpot*, millesugust ei leia kuskilt mujalt maailmast. Ma olen väga tänulik kõikidele õpetajatele ja õpilastele, kes selle võimalikuks tegid ja loodan, et seda võimalust jätkub veel mitmeteks põlvkondadeks. Metsküla kool on tõeline kullatükk – ega ilmaasjata vilistlased barrikaadidele ei tormanud, kui 2011. aastal kooli (jälle) kinni panna taheti!

Kuidas Su haridustee edasi läks?

Pärast Metsküla kooli läksime koos Marisega Lihulasse põhikooli, kust läksin edasi Noarootsi. Noarootsis käisin kaks aastat ja elasin Liisiga koos samas ühikatoas. Siis veetsin ühe aasta vahetusõpilasena Ecuadoris (kus käisin mõned väga imelikud nädalad raamatupidamisliku suunitlusega katoliiklikus tüdrukutekoolis ja ülejäänud õppeaasta pärast seda avalikus segakoolis) ja seejärel lõpetasin gümnaasiumi Tallinnas, Vanalinna Hariduskollegiumis. Sealt edasi õppisin ühe semestri Tartus filosoofiat ning seejärel läbisin bakalaureuse Eesti Humanitaarinstituudis (Tallinna Ülikoolis) sotsiaal- ja kultuurantropoloogia õppekaval, kõrvaerialaks ilukirjanduse tõlkimine. Hetkel lõpetan magistrikraadi Tallinna Tehnikaülikooli erialal tehnoloogia valitsemise ja digitaalsed muutused.

Mida Sa praegu teed ja kuhu rännanud oled?

Neid ridu kirjutades olen Peruu pealinnas Limas, lõpetasin just hommikusöögi ning lähen kohe välja asjatama. Ootan siia väikest turismigruppi Eestist, kellele olen reisijuhiks, viies nad Machu Picchule ja muudele inkade-aegsetele radadele, Amazonase džunglisse ja riigi lõunaosas asuvasse kõrbesse, kust saab alguse maailma üks kuivemaid piirkondi – Atacama kõrb. Mulle väga meeldib rännata ja uskumatute vedamiste ahelana olen sattunud elama sellist elu, kus mul on seda võimalik palju teha. Olen elanud kahes ekvaatoril asetsevas riigis (Ecuadoris ja Ugandas) ning rännanud ka nende naabrite juures Keenias, Rwandas, Peruus ja Boliivias. Viimastel aastatel tulevad põnevatest rännakutest meelde veel ka isaga Ukraina mägedes ratsamatkal käimine ja Jordaania ajaloolises kõrbelinnas Petras beduiinidega mürkmagusa tee joomine, aga ka elukaaslasega talvistes Viljandimaa metsades ilvesejalgede otsimine või Hiiumaa Kaibaldi liiviku sipelgalinnade elu-olu uurimine.

Kellega Sa enamasti koolis mängisid?

Kindlasti oma klassikaaslaste Marise ja Raimetiga ning kõigiga, kes ühel või teisel ajal meie klassist läbi käisid – Kirsi, Martini, Hellati, Mihkliga. Kõikide Matsalu lastega Veltmanitest Meristeteni, kellega sama bussiga koolis käisime ja tegime teisi külalaste asju – käisime katri ja marti jooksmas, istusime koos Matsalu Naisseltsi ürituste lastelauas, kohtusime Keemul või kolasime Matsalu mõisas ja kelle tubasid legode ja mänguloomadega sassi ajasime.

Ratsamatkal Ukaarias

Kindlasti on minu elu üks suuri võite Marise ja Liisiga Metsküla koolis tutvumine, ilma nendeta oleks mu elulugu hoopis teistsugusem ja kindlasti ka igavam. Tegelikult sai kõigi koolilastega ühel või teisel moel mängitud ja aega viidetud ning on väga mitu algkooli-aegset sõprust, mis on jäänud püsima tänaseni.

Aliine Lotman, vilistlane aastast 2002
Küsis Simo Linno, IV kl

Kallid vilistlased!

Metsküla Algkool 165
14. aprillil 2018

14.00 Kontsert-aktus koolimajas
Sõõgivahtund
17.00 Esinevad Metsküla Mürakarud

Tänane kooli lehe ajaloo-eri on tulvil toredaid meenutusi ning vilistlaste saavutuste kirjeldusi. Neid on nii vava lugeda! Suur tänu kõikidele, kes meid selle lehe kokkupanemisel aitasid!

Samas ka üleskutse kõikidele teistele. Pange kirja oma mälestused Saastna-Metsküla koolipäevilt ning saatke kooli. Võite ka ise kooli tulla ning oma mälestusi jagada. Paneme need siis ise kirja.

Ootame väga ka vanu fotosid; saame need koolis kohe arvutisse „tõmmata”, originaalid jäävad omanikule.

Elektrooniliselt saab mälestusi ja fotosid jagada aadressil metskulakool@laaneranna.ee

Meenutavad noored vilistlased

Mart Ulm

Mind, Mart Ulmi, on vilistlasena pandud väga keerulise ülesande ette, võrrelda tänast Metsküla Algkooli sellega, kus kunagi, ammu-ammu käis väike poiss nimega Mart.

Mul ei ole väga selgeid mälestusi koolist eraldi, kõik on seganenud üheks lapsepõlveks, sest kogukond oli väike ja väga vahet polnud, kas oli koolipäev või puhkepäev - seltskond oli ikka sama. Koolipäevadest on mees pigem esimesed kevadpäevad, nastikud ja õuemängud. Mees on ka päevad, kui olid tormid või tuisud, kui polnud elektrit ja kontakt õpetajaga oli eriti vahetu.

Väga selgelt on mees päev, mil ESTONIA laev uppus. Käisime Kaarliga (õp Hellati poeg) laineid ja veetaset vaatamas, sest õpetajad arvasid, et tunde pole mõtet teha. Lisaks on mees lugemine, kirjutamine, arvutamine, muistne vabadussõda, tikkimine ja muud koolist kaasa haaratud oskused!

Sügaval Mardi mälestustes tuhlates tuleb meelde kuhjade viisi pilte Kukeranna laagritest, kooli taga asuvast soost ja kevadistest mängudest. Kui veel kaevata, tuleb midagi ka talve kohta: suusatamist ja lumekindluseid.

Õppetööst on mees, kui ma kolmandat korda järjest kirjutasin väikeste sumisevate putukate kohta "kärsed" ja kuidas ÕP Gunnar mind selle peale oma Žiguliga Lihulasse logopeedi juurde viis, mäletan, et auto roolil oli rõngas ära tulnud, alles oli selline pulk, mis meenutas jalgratta lenksu. Ja vist oli ühe istme asemel taburet, aga ma ei mäleta enam, kas see oli päriselt.

Hulludest asjadest on mees, kuidas me kõnnumaale palavas kuumuses rehadega jalgpalliväljakut rajasime ja kui pidi kooli aiamaad rohima.

Kuidas seda tänasega võrrelda? Noh Kukerand oli siis päris jube koht, kui seal käima hakkasime, meeletu rämps ja prügi ning koristamist oli alguses palju rohkem, kuid see algatus oli nakkav ja tänaseks on olukord kordades parem. Igapäevatoimetustes olime palju paiksemad, kütus oli kallim ja mis peamine - autosid vähem, muusikakoolis väga ei käidud, olümpiaadidel, võistlustel,

orienteerumistel samuti mitte. Samas - seda lähedamad olid need korrad, kui kusagil käisime, näiteks käisime ratastega Vormsil.

Üldiselt on minu meelest taasavatud Metsküla Algkool jäänud läbi nende aastate truuks oma väärtustele, proovida kohalikust toormest vormida mõtlemaid ja iseseisvaid ilmakodanikke.

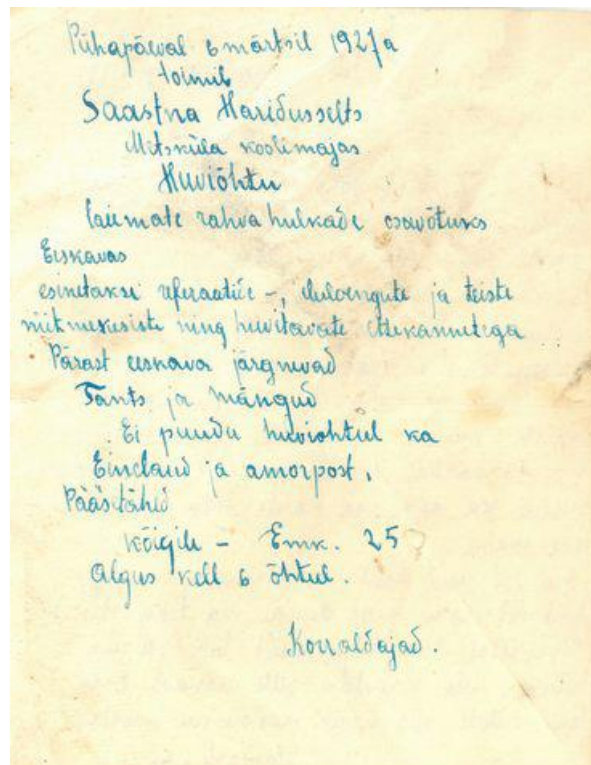
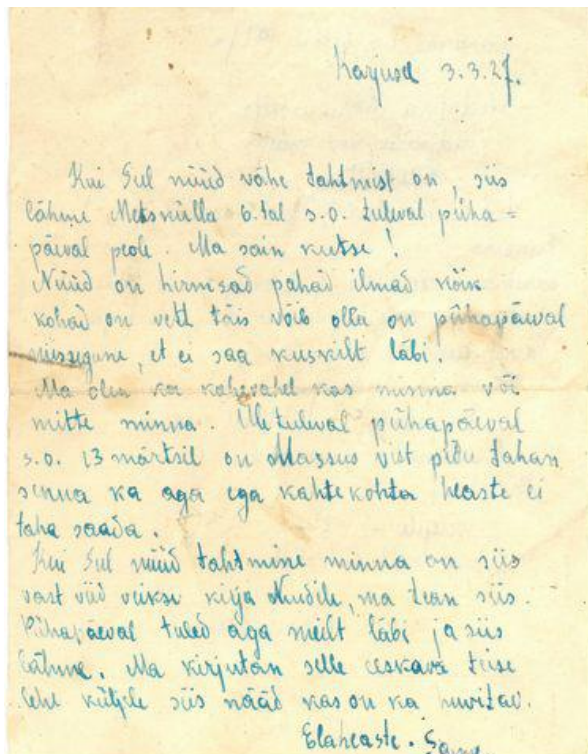

Mart Ulm, vilistlane aastast 1996
lapsevanem aastast 2012
kooli hoolekogu esimees aastast 2016

2017. aasta 1. septembril tuli Mart kooli, kingitus kaenlas - discgolfikorv ja kettad ka. Nüüd on lastel jälle üks lõbustus rohkem. Suur AITÄH!

Mida veel koolis tehti

Kui maineka Tallinna Reaalkooli direktor Gunnar Polma Metskülas kodutalus viibis, käis ta ikka ka koolis. 2007. aasta aktusel tegi Gunnar Polma koolile hinnalise kingituse – kirja, milles mainitakse Metsküla koolimaja. See kiri aastast 1927 näitab, kuidas elasid noored Metskülas möödunud sajandi algul, 90 aastat tagasi.

Siinkohal tekst arvutikirjas ja kirjaviisi muutmata:

Karjused 3.3.27.

Kui Sul nüüd vähe tahtmist on, siis lähme Metskülla 6.tal s.o. tuleval pühapäeval peole. Ma sain kutse!

Nüüd on hirmsad paha ilmad kõik kohad on vett täis võib olla on pühapäeval niisugune, et ei saa kuskilt läbi.

Ma olen ka kahevahel kas minna või mitte minna. Ületuleval pühapäeval s.o. 13 märtsil on Massus vist pidu tahan sinna ka aga ega kahte kohta heaste ei taha saada.

Kui Sul nüüd tahtmine minna on siis vast viid veiks kirja Nuudile, ma tean siis. Pühapäeval tuled aga meilt läbi ja siis lähme. Ma kirjutatan selle eeskava teise lehe küljele siis nääd kas on ka huvitav.

Ela heaste. Saime.

Pühapäeval 6 märtsil 1927a

toimub

Saastna Haridusselts

Metsküla koolimajas

Huviõhtu

Laiemate rahva hulkade osavõttus

Eeskavas

esinetakse referaatide-, eluloengute ja teiste mitmekesisiste ning huvitavate ettekannetega

Pärast eeskava järgnevad

Tants ja mängud

Ei puudu huviõhtul ka einelaud ja amorpost.

Päsetähed

Kõigile – Emk. 25

Algus kell 6 õhtul.

Korraldajad.

Eelmisest kokkutulekust on möödunud pisut üle viie aasta. Viis sügist, talve ja kevadet oma rõõmude ja muredega... Rõõmusid oli kindlasti palju-palju rohkem. Veenduge ise:

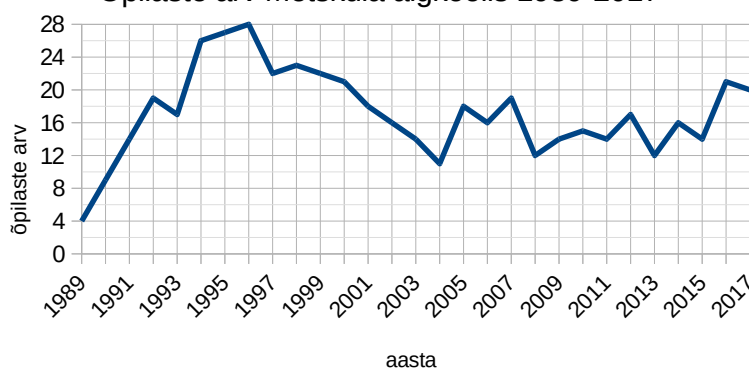
Juba teist õppeaastat järjest on koolis jälle 20 õpilast. Viimati oli meil selline reibas seis enam kui 15 aastat tagasi, õppeaastal 2000/01. Ja vähe sellest, et lapsi on taas PALJU, nad kõik on veel tublid ka! Pillimehed, kunstnikud, spordisõbrad...

Ja õpivad hoolega, mis sest, et enne 6. klassi numbreid ei panda. Olümpiaadidel ja ainevõistlustel on Metsküla lapsed alati hakkamas, ikka tahetakse end proovile panna.

Ja siin üks eriti priske RÕÕM:

Käesoleval õppeaastal õpib meie koolis juba viis noorte vilistlaste (lõpetanud peale taasavamist) last: Laura, Tormi ja Miia (Mart Ulm), Mia-Ann (Ann Meriste-White) ning Kaur (Madli Alanurm, s Polma). Toreda kokkusattumisenähtuseks on nende laste vanaemad-vanaisad töötanud meie koolis õpetajana ka.

Õpilaste arv Metsküla algkoolis 1989-2017

Lõpuks ometi on ka Metsküla algkoolis eeskujulik õpikeskkond – 2013. aastal valmisid EAS regionaalsete investeeringutoetuste programmi toel VEEGA TUALETID.

2013. aastal saime uue A3 koopiamasina. See on suur ja võimas pill, tark ka... Nüüd on juba viis aastat kõik meie kooli ajalehed trükitud värviliselt.

Vana klaver väsis ära, ka oli alatasa häda, et meie noored klaverivirtuoosid ei saanud rahvamajas esineda. Nüüd on mure murtud – alates 2015. aasta detsembrist on koolil päris oma digiklaver.

Lapsevanem Jürgen Vesteri arvates olid meie klasside valgustid kehvakesed. Tõsi. Valgus oli ebaühtlane, lambid pinisesid ja turtsusid. Eks nad olid juba vanad ka, aastast 2002.

Hea ja ettevõtliku inimesena algatas Jürgen siis kingitusprojekti „Kaasaegsed valgustid Metsküla koolile”. Jaanuaris 2018 sai valmis algatuse esimene etapp, uued lambid on nüüd alumise ja ülemise korruse klassis ning köögis.

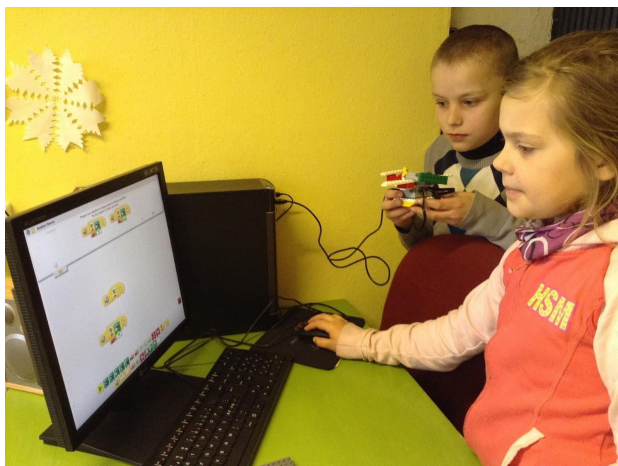
Suur-suur AITÄH!

2013. aastal ostsime koolile neli esimest iPadi, täna on neid kokku 14. Muidugi ei istu me tundide viisi nutiseadmetes, aga väikese vahelduse mõttes on need toredad küll.

Umbes viis aastat tagasi hakkasime pisitasa tegelema ka programmeerimise ja robotikaga. Tänapäevaks oleme osalenud nii Robotexil kui ülemaailmsel robotikavõistlusel Wonder League.

Meie digitoimetusi on märganud pealinnaski - 2016. aasta sügisel sai Metsküla algkool HITSA tunnuskirja DIGIPÄDEV KOOL: hõbetase.

Nagu üks mees...

Noorkotkaid ja kodutütred on Metskülas nähtud juba üle kümne aasta, aga nüüd on organisatsiooni kuulumine saanud pigem reeglaks.

Muuseas, õpetaja Hellat on Noorte Kotkaste Lääne maleva pealik ning õpetaja Heli Kodutütarde Lääne ringkonna vanem.

Ülejäänud õpetajad, Astrid, Mare ja Pille, aga ka mitmed emad kuuluvad Naiskodukaitse ridadesse.

Aegade jooksul oleme ikka nii ühes kui teises suunas pisut kaldu olnud, peamiselt looduse poole.

Viimaste aastate jooksul on meist saanud ka orienteerumiskallakuga kool. Orienteeruvad mitte ainult lapsed, vaid ka õpetajad ja emad-isad. Mõnikord võetakse kaasa isegi imikutest õed-vennad :-)

< Orienteerumishooaja lõpetamisel Haapsalu batuudikeskuses sügisel 2017. Mitu medalit on pildil?

Päriselt jõudis rahvatants Metskülla koos õpetaja Astridiga 2007. aasta sügisel. Alates sellest ajast on Metsküla Mürakarud osalenud kõikidel Läänemaa tantsupidudel, kaks korda ka Tallinnas koolinoorte laulu- ja tantsupeol. 2017. aastal saime hakkama väikese imega – suurele peole pääses Metskülast lausa kaks rühma: 5.-6. klassi Mürakarud ning 1.-2. klassi Mõmmikud.

Muide, Metsküla algkooli õpetajate toas sai 2010. aastal idanema pandud ka täiskasvanute segarühma mõte. Täna on peaaegu pooled Kirivöö tantsijad seotud Metsküla kooliga – tantsivad õpetajad, vilistlased ja lapsevanemad.

Alates 2014. aastast on toimunud üle-eestiline konkurss KESKKONNAKÄPP, mis on keskkonnasõbraliku haridustegevuse tunnustus. 2015. aastal kuulutati kahes kategoorias, Õnnelik õpe ning Rahva lemmik, laureaadiks just meie kool.

Kolmel viimasel aastal oleme olnud Teadlaste öö festivali kaaskorraldajad. See tähendab seda, et terve nädala jooksul teeme ka oma koolis teadust ja saame targemaks.

Teadust teeme muidu ka - juba kolmandat aastat osalevad 1.-3. klassi lapsed Hullu Teadlase uurimistööde konkursil. Kahel eelmisel aastal kutsuti meid esinema ka Tartusse teaduskonverentsile.

Sel aastal uurime vett.

Ja veel... Oleme vahepeal muutunud üsna rahvusvaheliseks.

Aastail 2012-14 olime osalised Comenius projektis „Let's learn together!” Projektipartnerid olid lisaks meile veel Itaalia, Suurbritannia, Soome, Türgi ja Saksamaa. Tegime kunsti ja käsitööd ja tantsisime ja kõige selle käigus õppisime inglise keelt ka.

2013. aastal külastasid kuus last ja kaks õpetajat partnerkooli Hamburgis ning aasta hiljem käisime kogu kooliga külas Soome Klaukkala koolil.

Praegu on kooliperel käsil Erasmus+ „Learn and Share!” kolmas projektiaasta. Meie partneriteks on väikekoolid Soomest, Türgist, Kreekast ja Hispaaniast. Selle projekti teemaks on nutivahendite kasutamine õppetöös. Muidugi ei puudu ka tutvumine teiste maade kultuuriga.

Iga projektiaasta lõpus on õpilaslager, kus osalevad kõikide partnerkoolide lapsed. Esimesel aastal olime võõrustajaiks meie, teisel aastal käisime Soomes (5.-6. klass) ning mais 2018 sõidavad 4. ja 6. klassi lapsed nädalaks Hispaaniasse.

Muidugi on tänases koolis terve hulk sedagi, mis olnud juba peaaegu aegade algusest: Eesti sünnipäeva tähistamine rahvamajas 24. veebruaril, kadrilaat, Kukeranna laager, Känguru võistlus, looduse uurimine, jõulunäidendid... Nastikud tulevad kevadel tuppa. Söögipalvet loeme ka. Ning kehkas peavad tänasedki koolilapsed igas tunnis lautadeni ja tagasi jooksma.

1. september 2017:

I kl - Eldar-Enn Tuur-Eggesbö; II klass Mia-Ann White, Siiri Saare, Tereesa Lepp, Miia Ulm, Sofia Loretta Vester, Elmo Linno, Kaur Alanurm; III klass - Gard Ulv Tuur-Eggesbö, Karl Robin Raud, Tormi Ulm; IV klass Jakob Kastepõld, Mirell Rand, Simo Linno; VI klass Alvar Nikkel, Mark Ra Vilbiks, Eva-Maria Kastepõld, Laura Ulm, Johannes Lepp. Ene Ploom (kokk, näitering), Astrid Nikkel (emakeel, loodusõpetus, rahvatants, loodusering), Heli Esko (muusika, käsitöö, kunst, vene keel, pärimus- ja seiklusring), Mare Ots (inimeseõpetus, silmaring), Hellat Rumvolt (sport, tööõpetus), Pille Kaisel (inglise keel, matemaatika, ajalugu, proge ja robotika)